

פסח יקרות חודש ניסן ואורות חג הפסח

[מתוך קונטרס 'אור המועד' פסח. חלקם מתוך קונטרס 'עבודת חג הפסח']

חודש ניסן חשוב כשתי שנים ומחצה כי כל יום כחודש יחשב!

בחשיבות כל יום של חודש ניסן, מצינו דבר נפלא בלשון השליה הקדוש (מסכת פסחים נר מצוה אות ז) וז"ל: "החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" (שמות יב, ב). הנה יש כפל לשון בזה הפסוק, אמר שהוא ראש חדשים, ואמר שנית ראשון הוא לכם... אבל דרך רמז נוכל לומר, דהפסוק רומז, החדש הזה לכם ראש 'חדשים', כלומר, החדש כולו הוא ראשי חדשים, כי כל יום ויום הוא כראש חודש "ע"ש.

והוסיף על דבריו ה'חתם סופר' זצ"ל (פרשת בא עמ' נ, עה"פ החדש הזה לכם) וז"ל: "כתב של"ה כל ימי החדש הם קדושים כראש חודש אשר כל יום כלול מחדש א', והוא שלשים חדשים שהם ב' שנים ומחצה" וכו' ע"ש.

ימים אלו יקרי הערך שעה ליום יחשב!

לשון נפלא כתב האבני נזר' זצ"ל בתשובה שכתב בחודש 'ניסן' להג"ר חיים ברלין זצ"ל (אוצ"ח סי' שלו) וז"ל: "יקרתו הגיעני... דבר אשר ביקש להשיב לו על איזה ספיקות במילי דפיסחא, אם כי הקשה לשאול, כי ימים אלו יקרי הערך שעה ליום יחשב, על כל זה לאשר ביקש מאוד להשיב לו להיות לו לעונג ושמחת יום טוב לקחתי מעט פנאי" ע"כ.

והחידושי הרי"ם ז"ל כתב (פרשת בא ד"ה החדש): "החדש הזה לכם", איתא, במדרשים מבואר שהכל מסור לידנו והכל נמצא ברשותנו" ע"ש. ואם היה האדם יודע מה הוא ומה שיש לפי זה בידו, בוודאי לא היה מבטל אף רגע אחת" ע"כ.

'הקב"ה עושה לישראל משא פנים ברוב חסדיו'

כתב החיד"א ז"ל (חסד לאברהם מעין ב' נהר ג"ו) "בכל שנה ושנה שלושים יום קודם הפסח, הקב"ה עושה לישראל משא פנים ברוב חסדיו, ומתחיל להוציא נפשות מהיכלות הטומאה מעט מעט, שיעור אחד משלושים בכל לילה, באופן שבלי לביעור חמץ כל פושעי ישראל עומדים בפתח היכל החיצון מחמשים שיעור חלק אחד משלושים משיעור הכמות שהיו נכנסין ליל שלושים ואחד יום קודם הפסח, ובליל פסח אינן נכנסין כלל ועיקר וכולם פטורים ובני חורין וכו'" ע"ש.

ובמק"א כתב החיד"א ז"ל (לב דוד, פרק ל): "מן הראוי לשים נגד עינוי מה שכתב זקנו הרב 'חסד לאברהם' זלה"ה, כי בכל שנה שלושים יום קודם הפסח, הקב"ה עושה לישראל משא פנים ברוב חסדיו, ומתחיל להוציא נפשות מהיכלות הטומאה מעט מעט, שיעור חלק אחד משלושים בכל לילה, באופן שבלי לביעור חמץ וכו', כולם פטורין מבני חורין".

וממשיך החיד"א ז"ל לומר: "והעיני בשר לו יכון לקראת אלוקינו, ויטב מעשיו לי יום קודם לפסח... כי ממש אנחנו עצמינו משעובדים לסטרא אחרא, והקב"ה מדי שנה בשנה מוציאנו מעט מעט מהסטרא אחרא ומביאנו לקדושה, עד כי בליל פסח כולנו בני חורין וכו'. ונתגלה טעם דברי רז"ל (פסחים ו): 'שואלים בהלכות הפסח שלושים יום', כי הני שלושים יום הם שייכים לפסח, ומדי שנה בשנה פעל ה' למענהו, כי בל' יום הללו החלו עולין לאט לאט נפשות ישראל מרשות הסט"א" ע"כ.

'כל אוצרות הברכה נפתחים בלילה הזה'

"הגיע ליל יום הפסח וקרא יצחק לעשיו בנו הגדול ואמר לו 'בני זה הלילה כל העולם אומרים בו הלל, ואוצרות טללים נפתחים בזה הלילה" [כל אוצרות הברכה נפתחים בלילה הזה, ומפני כך אומרים אז העליונים הלל. הרד"ל]. (פרקי דרבי אליעזר פרק לב)

'יאר עלינו אור מעין האור שהאיר או'

"ועל פי זה נצטוינו בחג הפסח בכל הענינים שנצטוינו זכר ליציאת מצרים, כי בהיות התיקון ההוא גדול מאד... הוקבע שבשוב תקופת הזמן יאר עלינו אור מעין האור שהאיר אז ותחדש בנו תולדת אותו תיקון, ועל כן נתחייבנו באותם הענינים כולם" (רמח"ל, דרך ה' ח"ד פ"ז).

כל האורות שיאירו בימי הספירה נכנסין בליל זה

"ולדעתי נראה לי עפ"י דברי האר"י ז"ל כי בליל א' של פסח האירו מוחין גדולות וקטנות, וכל האורות שיאירו בימי הספירה נכנסין ע"י המצוות והכוסות" (שו"ת מהר"י אסאד סי' קנה)

'כל קדושת החגים מסתעפים מליל זה'

"ולכן נקרא 'ליל התקדש חג', שכל קדושת החגים מסתעפים מליל זה, שכן פסח נקרא ראש השנה לרגלים, דכל הרגלים מסתעפים מקדושת חג הפסח, וקדושת החג הוא עיקרו צלילה הראשונה, נמצא דמלילה הראשונה נתקדשו כל החגים" (ר' צדוק הכהן, פרי צדיק פסח טז)

כדאי הוא החג הקדוש הזה שיגן עלינו

"החג הקדוש הבא עלינו לטובה ראוי לשמור בו מאוד, כי בו יצאת לחירות מעבודה קשה עבודת הגוף ועבודת הנפש, והקב"ה בעצמו ובכבודו נגלה עלינו. ולא את אבותינו הוציא כי אם אותנו, וראוי לגמור ההגדה וההלל בשמחה שלימה שמחת הנפש, ולקיים כל המצות לשמה... ובזכות המצות הללו נהיה בטוחים כי הקב"ה יציל אותנו גם עתה מכף כל הקמים עלינו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לכלתנו, ובפרט בעתות המלחמה. ועל מי לנו להשען כי אם על אבינו שבשמים שהקב"ה הצילנו ויצילנו מידם. וכדאי הוא החג הקדוש הזה שיגן עלינו, ונוכה לקיימו ככל חקותיו ומשפטיו" (דרושי הצ"ח דרוש לו)

'המצוות הנהוגות בליל פסח, סגולתן עצומה מאד'

"המצוות הנהוגות בליל פסח, סגולתן עצומה מאד, ורוב התורה נאמר בה יציאת מצרים... וראוי לקיים המצוה בכונה שלימה, ולהודות ולהלל לשמו הגדול בכונה שלימה, ולא להיות מצות אנשים מלומדה" (שם)

בזכות שמירת חודש זה נזכה לשמירה מהשי"ת

"לכן כשישראל שומרים חדש האביב והמצות, שומר השי"ת הלילה הזה לגאלם, וכו"ב אמרו (דב"ר ד, ד) כשאתה שומר נרי אני משמר נרך וכו'" (משך חכמה שמות יב, יז)